

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
КЕРІВНИХ КАДРІВКУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Навчально-науковий інститут перформативних мистецтв
Кафедра режисури та акторської майстерності
імені народної артистки України Лариси Хоролець

**АНОТАЦІЯ
ДО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ
«ВИКОНАННЯ РОЛІ МАРІ У ВИСТАВІ «БЛЕЗ» К. МАНЬЄ»**

на здобуття ступеня вищої освіти Бакалавр
за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво»,
кваліфікацією Бакалавр сценічного мистецтва,
актор, ведучий театралізованих видовищ,
освітньо-професійною програмою «Акторська майстерність»

Роботу виконала
здобувачка вищої освіти
4 курсу, групи БСМ 12-22
Невідома Олена Андріївна

Керівник творчого проєкту:
народний артист України, професор,
завідувач кафедри режисури
та акторської майстерності
імені народної артистки України
Лариси Хоролець
Гирич Віктор Сергійович

Допустити до захисту творчого проєкту
Протокол засідання кафедри
№ _____ від _____
Завідувач кафедри –
професор, народний артист України
_____ Гирич В. С.
(підпис)

Київ 2026

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ІДЕЙНО-ТЕМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДРАМАТУРГІЧНОГО ТВОРУ	6
1.1 Про автора та епоху	6
1.2 Сюжет твору	8
1.3 Аналіз авторського задуму.....	11
РОЗДІЛ 2. ДІЙОВИЙ АНАЛІЗ П'ЄСИ І РОЛІ	14
2.1 Дійовий аналіз п'єси.....	14
2.2 Дійовий аналіз ролі	16
РОЗДІЛ 3. ТВОРЧИЙ ЗАДУМ ОБРАЗУ ТА ЙОГО СЦЕНІЧНЕ ВТІЛЕННЯ.....	28
3.1 Творчий задум образу Марі	28
3.2 Сценічне втілення образу Марі	30
ВИСНОВКИ.....	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	34
ДОДАТКИ.....	36

ВСТУП

Актуальність теми. Не дивлячись на те, що Клод Маньє написав свою п'єсу «Блез» ще наприкінці п'ятдесятих років у Франції, вона й досі залишається надзвичайно актуальним твором, який не втратив своєї гостроти. Можна сміливо стверджувати, що ця історія була, є і буде актуальною для багатьох поколінь. Це пояснюється тим, що драматург майстерно порушує вічні, фундаментальні теми, які турбують людство крізь віки: щире, справжнє кохання, болісну дилему між «бути чи здаватися», знецінення ролі інтелігенції, а також вічний конфлікт між чистою творчістю та вимушеним компромісом із совістю.

Сьогодні, у 2026 році, тема «бути чи здаватися» набула майже гротескного масштабу. Блез орендує розкішну квартиру Аріани Кларенс, щоб пустити пил в очі родині Карльє і догодити їм — і хіба це не пряма паралель із сучасним світом соцмереж? Ми щодня бачимо тисячі «Блезів» в Instagram, TikTok, Threds, Facebook, або інших соцмереж які орендують дорогі авто, готельні номери, брендовий одяг лише на обмежений час, аби створити ілюзію успішного життя. Блез д'Амбріє — це прообраз сучасної людини, яка намагається «продати» себе дорожче, ніж вона є насправді, показуючи фальшивий блиск багатства сподіваючись, що цей маскарад спрацює, план вдасться і він одружиться на багатій спадкоємиці.

У п'єсі також надзвичайно чітко простежується тема знецінення інтелігенції. Головний герой Блез — талановитий художник, людина з тонким сприйняттям світу та аристократичним корінням. Проте для його прагматичного оточення він не є справжнім авторитетом. Його зовсім не поважають за інтелектуальний багаж чи творчі здобутки; його цінують виключно через аристократичну приставку «де» у прізвищі.

Це створює пряму і дуже сумну паралель із сучасним світом, де значущість та вага людини в суспільстві часто визначається не її професіоналізмом, глибиною знань чи талантом, а банальною кількістю

підписників та медійним охопленням. У такому середовищі духовні та творчі цінності стають лише розмінною монетою у світі тотального споживання. Клебер Карльє у п'єсі намагається, просто «купити» престижне майбутнє для своєї доньки Лаури. Його головна мета — не душевний спокій чи щастя дитини, а вдала інвестиція капіталу в аристократичний статус. Це глибоко відгукується і в наші дні, де фіктивні союзи та сухі прагматичні розрахунки часто стають набагато вагомішими за справжні, щирі почуття. П'єса розповідає нам про художника, талант якого не був оцінений суспільством належним чином, через що він змушений вступитися в ризиковану авантюру, аби просто отримати шанс на комфортне існування. Цей твір підсвічує соціальну несправедливість: поки інтелігентна, творча людина змушена буквально боротися за фізичне виживання, такі персонажі, як Клебер, наживаються на сумнівних фінансових маніпуляціях та аферах, насолоджуючись безтурботним життям.

Ще один гострий момент — творчість та компроміс. Блез це художник, людина мистецтва, тонка душевна натура яка змушена брати участь у дешевому фарсі заради грошей. Це дзеркало для кожного молодого митця сьогодні: де межа між необхідністю заробляти на хліб і зрадою свого таланту? Чи можна побудувати щастя на брехні, навіть якщо ти робиш це заради високої мети.

На мій погляд, найголовніша проблема в його п'єсах, це кохання. У світі, де все можна купити і холодних розрахунків, поява Марі стає справжнім промінням сонця в цьому похмурому світі. Вона — єдина «жива людина» серед інших «штучних» персонажів. Актуальність п'єси полягає в тому, що вона нагадує нам: справжнє визнання та любов приходять не через орендовані апартаменти чи фальшиві рекомендації, або реакції на контент в соціальних мережах, а через щирість і прийняття себе таким, як ти є.

Мета — Створити і втілити образ Марі у виставі «Блез» за однойменною п'єсою Клода Маньє «Блез».

Завдання:

1. Ознайомитись із творчістю автора, визначити проблематику п'єси, тему та ідею.
2. Ознайомитись з особливостями жанру п'єси.
3. Визначити композицію п'єси.
4. Ознайомитись з особливостями жанру п'єси. Визначити надзавдання та наскрізну дію вистави.
5. Визначити надзавдання, наскрізну дію, створити безперервну лінію дії пресонажа.
6. Робота над створенням образу Марі.
7. Етапи втілення вистави.

Об'єкт дослідження: п'єса «Блез» К. Маньє .

Предмет дослідження: створення образу Марі у виставі «Блез» К. Маньє.

Структура анотації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи – 37 сторінок, основний обсяг – 33 сторінки, список використаних джерел – 2 сторінки (15 найменувань).

РОЗДІЛ 1

ІДЕЙНО-ТЕМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДРАМАТУРГІЧНОГО ТВОРУ

1.1 Про автора та епоху

Автор. Клод Маньє — французький драматург, сценарист, актор і режисер.

Маньє народився в Парижі в сім'ї палітурника, отримав комерційну та акторську освіту і деякий час працював у театрі як актор, проте основним покликанням стала саме професія драматурга. Якийсь час він працював у сімейному бізнесі та торгівлі, але потім повністю пішов у театр і драматургію. Клод Маньє вважається майстром французької комедії положень, де важливі несподівані повороти, плутанина та непорозуміння.

Кар'єра письменника у Маньє почалася в 1950-і роки, коли його перші комедії здобули визнання та премії, що закріпило його репутацію як видатного французького драматурга. Найбільшу популярність принесли йому легкі, дотепні комедії, центральним жанром серед яких стала комедія положень.

Найвідоміші п'єси:

«Оскар» (1958) — комедія про сімейні та ділові складнощі. Вона була двічі екранізована: спочатку в 1967 році режисером Едуаром Молінаро з Луї де Фюнесом у головній ролі і стала міжнародним хітом, а потім в 1991 році Джон Лендіс також зняв на основі її сюжету фільм, в якому головну роль зіграв Сильвестр Сталоне.

«Блез» (1959) — одна з найпопулярніших п'єс Маньє, яка неодноразово ставилася і ставиться в українських театрах. Її часто називають зразком продуманої комедії положень.

Перечитавши декілька п'єс Клода Маньє, можна зробити висновок, що його п'єси написані зазвичай в жанрі комедії положень. Його п'єси розраховані на швидкий темп, непорозуміння, при цьому досить тонко висміюються соціальні умовності та представники класу буржуазії.

Епоха. Клод Маньє жив в період повоєнної стабілізації та «Славного тридцятиліття». Це був час стрімкого економічного зростання Франції.

Суспільство почало орієнтуватися на матеріальні статки, престижне житло та розкіш. У п'єсі «Блез» ми бачимо пряме відображення цієї атмосфери: герой орендує квартиру, яку не може собі дозволити, лише для того, щоб відповідати стандартам «успішного світу». Маньє майстерно іронізує над прагненням до статусу.

У 1950–1970-х роках у Парижі панував «бульварний театр». Цей театр був для широкого загалу, глядач прагнув бачити на сцені свої проблеми, страхи та побутові курйози, але в легкій, комедійній формі. Атмосфера «бульварів» вимагала від Маньє особливої віртуозності в побудові сюжету. Глядач тієї епохи був вибагливим до темпоритму. Саме тому п'єси Маньє мають таку складну архітектуру: безліч персонажів, раптові появи, плутанина. Це був запит епохи на динамічне, інтелектуальне, але зрозуміле дозвілля.

Епоха в яку жив і творив Маньє — це також час зміни соціальних ролей. Традиційні аристократичні цінності остаточно поступалися місцем прагматизму буржуазії.

У п'єсі «Блез» конфлікт між «бідним митцем» та «багатим промисловцем» є типовим для тогочасного Парижа. Автор фіксує момент, коли талант (художник Блез) змушений танцювати під сопілку бізнесмена, щоб вижити в новому незвичному для нього світі.

Маньє жив у золоту добу французького кіно. Театральна атмосфера була нерозривно пов'язана з екранними образами.

Його драматургія має майже «монтажну» чіткість. Це дозволило його творам легко адаптуватися до екрана. Епоха вимагала візуальної гостроти та ексцентризму, що стало візитівкою стилю Маньє.

Проблематика творів Клода Маньє. Проблематика творчості К. Маньє базується на конфлікті між сутністю людини та її соціальною роллю
Основні конфлікти у творчості Клода Маньє:

Майже в кожній п'єсі Маньє: головний герой опиняється в ситуації, де він змушений видавати себе за іншу людину. Автор досліджує, як соціальний тиск змушує особистість відмовлятися від власного «Я» заради суспільного схвалення.

Маньє часто використовує предмети як рушії сюжету (гроші, валізи, картини, орендовані квартири). Людина стає заручником речей. Проблема полягає у знеціненні людських почуттів, які стають лише додатком до матеріальних цінностей. Це гостра сатира на суспільство Франції 1950-60-х років.

Проблема «Маленької людини» в системі великого бізнесу. Герої Маньє зазвичай не є багатіями за походженням. Це авантюристи, художники або дрібні службовці, які намагаються «прорватися» вгору. Суть проблеми полягає у висміюванні механізмів капіталістичного успіху. Маньє показує, що шлях до великих грошей у суспільстві того часу часто лежить через абсурд, брехню та випадковість, а не через чесну працю.

Проблема батьків і дітей. У п'єсах Маньє часто фігурують владні батьки, які намагаються контролювати долі дітей як свої активи. Конфлікт між деспотизмом старшого покоління, зацикленого на грошах та прагненням молоді до свободи й кохання.

1.2 Сюжет твору

Сюжет — розвиток конфлікту в часі і просторі.

Дія перша. Бідний художник Блез д'Амбріє погоджується на авантюру своєї дівчини Женев'єви: він має одружитися з Лаурою, заможною спадкоємицею родини Карльє. Для створення ілюзії багатства Блез орендує розкішну квартиру в Аріани Кларенс. Через помилку замість професійного метрдотеля на роботу приходять наївна селянка Марі. Поспішаючи через нестачу часу, Блез її залишає, намагаючись навчити гарних манер.

Допомагаючи Блезу в підготовці до обіду, Марі випадково падає йому в руки — в цей момент приходить Женев'єва.

Вона помічає непрофесійність Марі і зауважує, що Блез навіть не привітався з нею. Він вітається з Женев'євою, потім ділиться своїми переживаннями щодо авантюри. Женев'єва заспокоює Блеза і переконує дотримуватися плану. Після того як Женев'єва пішла, Блез починає робити з Марі «зразкового метрдотеля». А саме: знімає з неї окуляри, вчить манерам, відрізає косички. Приходить родина Карльє. Обід минає жахливо: Блез зустрічає сімейство без штанів. Прислуга звертається до нього просто на ім'я, крісло під мадам Карльє розвалюється, Марі каже, що телефонує якась дівчина, але називається чоловіком. Марі подає розпочатий торт і каву в каструлі. Блез звільняє Марі. Марі на очах у родини запитує у Блеза про косички і коли він віддасть їй борг. Мадам Карльє вимагає у Блеза, щоб той «негайно розірвав усі зв'язки з іншими жінками».

Сімейство йде, але за хвилинку з'являється Клебер і каже Блезу, щоб той не хвилювався і що він усе владнає, потім замовляє у нього картину оголеної жінки. Виходить Марі і запитує, чи справді Блез її звільняє. У цей момент доставляють курку. Блез і Марі їдять курку і запивають вином.

Дія друга. Марі малює картину, Блез повертається з не проданими щітками. Марі зізнається Блезу, що продала всі інші щітки і заробила для них 25 тисяч. Блез через обставини звільняє Марі. Приходить Женев'єва, вона змушує Блеза малювати картину і йде. Блез залишає Марі і просить позувати оголеною для нього. Марі відмовляється. Блез зізнається, що він у боргах і що його можуть посадити у в'язницю. Марі погоджується. Вона виходить у шалі, і як тільки Марі готова її скинути — дзвінок у двері. Марі ховається в спальні. Приходить сімейство. Мадам Карльє розпитує про його наміри і каже, що шлюб — це річ серйозна. Лаура, оглядаючи квартиру, бачить оголену Марі в спальні. Мадам Карльє також заглядає у спальню. Мадам Карльє не дає згоди на шлюб Блеза з її дочкою, забирає Лауру і йде з квартири.

Блез пояснює Клеберу, що все це через його замовлення. Клебер каже, що йому треба видати Лауру заміж, а з боку Блеза йому потрібне тільки гарне прізвище. Блез погоджується. Карльє дозволяє Блезу зраджувати Лаурі. Карльє показує фото своєї коханки. Блез розуміє, що на ньому зображена його дівчина Женев'єва. Карльє просить винайняти квартиру у Блеза для побачення. Блез відмовляється. Дзвінок із Ліонського кредиту змінює ситуацію, і Блез погоджується позичити квартиру Клеберу, але натомість просить у нього 120 тисяч у борг. Карльє виписує чек і помічає картину. Він її одразу купує. Блез розуміє, що це картина Марі. Клебер замовляє у Блеза ще чотири таких картини. Клебер іде.

Виходить Марі в шалі, стає далі позувати. Блез закреслює картину. Марі звинувачує його в тому, що він усе зіпсував. Блез каже, що картина вже не потрібна, і випадково гладить Марі по коліну. Марі дає йому ляпас.

Дія третя. Женев'єва приходить, щоб позувати для Блеза. Дізнається від Марі, що його не було вдома з самого ранку, що для нього позувала Марі і що план одруження Блеза з Лаурою тріщить по швах. Женев'єва роздягається, накидує шаль і підходить роздивлятися картину.

Заходить Блез, він б'є по сідницях Женев'єву і називає її Марі. Між ними виникає суперечка, в ході якої Блез розуміє, що зараз у цій квартирі має відбуватися побачення Карльє з якоюсь іншою жінкою, а не з Женев'євою. Блез каже Женев'єві, що зараз у цю квартиру має прийти Клебер. Лунає дзвінок у двері. Женев'єва ховається в бібліотеці, не встигаючи забрати всі свої речі.

Заходить іспанка. Блез намагається пояснити Пепіті, що їй треба зачекати Клебера в кафе. Іспанка не розуміє французької і починає влаштовувати скандал. Марі перекладає слова Блеза іспанською, чим заспокоює іспанку. До квартири заїжджає хазяйка зі зламанною ногою. Вона створює хаос, і Блез, щоб заспокоїти її, б'є по голові підносом. Марі відвозить хазяйку до їдальні. Виходить Женев'єва, бачить іспанку, думає, що це коханка Блеза, і замикає її в шафі. Дзвінок у двері. Женев'єва знову ховається в

бібліотеку. Приходить Карльє. Блез зав'язує йому очі, забирає у Женев'єви ключ від шафи і відкриває Пеппіту. Іспанка влаштовує скандал, вивозить неприємну хазяйку і шукає Женев'єву. Клебер заспокоює її, виписавши чек. Іспанка йде в спальню. Клебер розповідає, що зараз не може знайти щітки. Блез каже, що знає, де їх взяти. Клебер іде в спальню. Блез дзвонить на щіткову фабрику, де він завжди замовляє щітки, йому кажуть, що склади порожні. Марі каже Блезу зателефонувати в Плувенез-Моєдек. Блез просить Марі намалювати 6 картин.

Марі змушує Блеза позувати для неї і зізнається йому в коханні. В цей момент виходить Женев'єва, і Блез відкладає розмову з Марі на потім. Дзвінок із щіткової фабрики. Марі підіймає слухавку і продає Клеберу 50 000 щіток по 500 франків. У цей час приходить Лаура, показує своє тіло і просить Блеза також роздягнутися.

Марі каже Лаурі і Блезу, що прийшла мадам Карльє. Лаура ховається під диван. Марі і Блез шукають Лауру. Сабіна проходить у кімнату. Марі знаходить Лауру під диваном, каже Блезу і йде. Блез пропонує Сабіні намалювати її портрет і просить піти в їдальню.

Марі питає у Блеза, чи він дійсно одружується з Лаурою, і просить звернути на неї увагу. Блез зізнається Марі в коханні. Виходить Женев'єва, каже, що бачила все на власні очі. Мадам Карльє кричить, що вже зачекалася, і йде до вітальні. Блез ховає Женев'єву за ширму. Намагається всіх вивести непоміченими з квартири, але йому це не вдається, і всі персонажі постають один перед одним. В кінці вибігає Марі з новиною про щітки, і хазяйка приходить до тями.

1.3 Аналіз авторського задуму

Тема. (Про що ?)

«Жанр – за визначенням Г.О. Товстоногова, відображення життя, кут зору автора на дійсність, переломлений у художньому це спосіб відображення образі» [7, с. 212].

Тема — Життя аристократії в період «Славного тридцятиріччя».

У п'єсі «Блез» драматург порушив тему аристократів і їх виживання в той час. Не дивлячись на те, що в період «Славного тридцятиріччя» Франція стрімко багатіла. Всі гроші опинялися у промисловців, а не у нащадків давніх родів. В п'єсі Клод Маньє розповідає про художника з титулом графа, але без гроша за пазухою, і на що йому потрібно погоджуватись задля комфортного існування в цьому світі. І саме Блез д'Амбріє є дзеркалом тогочасної аристократії.

Ідея п'єси (Для чого?) — Тільки завдяки чесності можна віднайти істинне кохання та здобути справжнє щастя і успіх. На початку п'єси ми бачимо Блеза в оточенні фальші: перебуваючи поряд із Женев'євою, він є нещасним. Блез перетворюється на пасивний інструмент збагачення в її руках, де стосунки позбавлені тепла й тримаються лише на маніпуляціях. Аналогічна ситуація виникає і в лінії з Лаурою: тут Блез змушений грати роль успішного художника, створюючи ілюзію статусу заради шлюбу за розрахунком. В обох випадках герой втрачає власне «Я».

Справжня трансформація Блеза відбувається поруч із Марі. Тільки з нею він отримує можливість бути собою. Їм не потрібно прикидатися чи відповідати соціальним очікуванням — між ними виникає симпатія, яка переростає у щире кохання. Саме в цьому фінальному щасті героїв і полягає головна думка.

Проблематика п'єси. Проблематика п'єси Клода Маньє «Блез» складається з багатьох аспектів. А саме — проблеми втрати та пошуку власного «Я». Драматург описує трагедію людини, яка потрапляє в пастку суспільства: намагаючись відповідати стандартам навколишнього світу, Блез стає заручником афери, де кожна нова брехня віддаляє його від реальності. Маньє аналізує проблему маніпуляції, демонструючи, як відсутність внутрішнього стержня робить головного героя беззахисним під впливом Женев'єви, перетворюючи його життя на виконання її ж сценарію. Ще є проблема суспільства, де зовнішні ознаки аристократизму повністю

підмінюють інтелектуальну та моральну цінність людини. Проте найважливішою проблемою є криза щирості в світі: автор ставить питання про те, чи можливо зберегти здатність до справжнього почуття в середовищі, де все — від мистецтва до шлюбу — має свій цінник. Поява Марі вносить у цей штучний світ проблему зіткнення правди з брехнею, що зрештою змушує героя повернути собі свої моральні цінності і власну особистість. Таким чином, п'єса порушує проблему вибору між комфортним існуванням у ілюзії та складним шляхом до справжнього щастя, що здобувається лише через щирість і внутрішню чесність.

Особливості жанру.

За жанром «Блез» Клода Маньє — це «комедія положень»

Комедія положень — різновид комедії, в основі якої інтрига, непередбачені ситуації, несподіваний поворот у сюжеті. Їй властивий незбіг слів і вчинків швидка зміна обставин. Комізм виникає через непередбачувані збіги, випадковості та логічні помилки персонажів, що змушує їх діяти в стані постійної нестачі часу. Сюжет розгортається за принципом наростання інтриги: одна початкова брехня змушує персонажів створювати нові нашарування обману.

Комедія положень вимагає від акторів граничної внутрішньої та зовнішньої швидкості. Відсутність пауз та швидка реакція на нові подразники є необхідною умовою для підтримки жанрової структури вистави.

РОЗДІЛ 2

ДІЙОВИЙ АНАЛІЗ П'ЄСИ І РОЛІ

2.1 Дійовий аналіз п'єси

Фабула

1. Вихідна подія: Блез та Женев'єва починають підготовку до афери.
2. Перша подія: Починається втілення афери
3. Центральна подія: Виникає загроза викриттю афери.
4. Головна подія: Блез відмовляється від афери і повертається до шляху моральності.
5. Завершальна подія: Афера розпадається.

Місце дії:

Дія у п'єсі відбувається в столиці Франції — місті Париж на авеню Анрі Мартен 18. А саме у шикарній вітальні, з багатьма дверними проходами. Місце дії не змінюється впродовж усієї п'єси.

Час дії: Персонажі п'єси постають перед нами в період середини весни. Всі три акти відбуваються в три різні дні. Драматург перед текстом п'єси вказує точний час в якому відбуваються події, а саме:

Перший акт — 8 квітня, понеділок, 11:15 ранку;

Другий акт — 11 квітня, четвер, день;

Третій акт — 12 квітня, п'ятниця, 14:45.

Дійові особи п'єси

1. Аріана Кларенс
2. Блез д'Амбріє
3. Марі Мадлен Лейауанк
4. Женев'єва
5. Лаура Карльє
6. Сабіна Карльє
7. Клебер Карльє

8. Пепіта

Композиція п'єси

Вихідна подія — Блез та Женев'єва починають підготовку до афери

Зав'язка — Піддавшись маніпуляціям Женев'єви Блез погоджується продовжити аферу

Розвиток дії — Приходить родина Карлье. Блез видає себе за великого художника. Відбувається знайомство. Сабіна запідозривши Блеза у брехні намагається його викрити і вимагає припинити усе спілкування з іншими жінками. Сімейство іде. Клебер повертається, каже що все владнає і замовляє у нього картину оголеної жінки.

Блез дізнається, що Женев'єва зраджує йому з Клебером і починає оцінювати моральні якості Марі. Д'Амбріє просить Марі позувати для нього оголеною.

Кульмінація — Блез розкриває аморальність сімейства Карлье і Женев'єви.

Розв'язка — Блез пропонує Марі одружитись.

Коротка характеристика персонажів

Аріана Кларенс — Хазяйка квартири божевільна, неврівноважена і примхлива особа, схильна до непередбачуваних, химерних вчинків та різких змін настрою.

Блез д'Амбріє — Граф, має в прізвищі приставку «д», талановитий, але бідний художник, жертва обставин. Поважає свою маму, має моральні принципи, але порушує їх піддавшись маніпуляціям своєї дівчини Женев'єви. Грає роль відомого художника. Вдало викручується з непередбачуваних ситуацій. В кінці п'єси повертається на шлях істини.

Марі Мадлен Лейауанк — Вісімнадцятирічна дівчина з Плувенез-Моедеку, яка прийшла найматися служницею. На перший погляд типова селянка, яка нічого не вміє і не знає, але вона виявляється дуже розумною і талановитою. Марі сирота, тому її виховувала рідна тітонька, яка була Іспанкою. Вона дуже любить свою тітоньку, не зважаючи на те, що та була надто строгою до неї. З самого початку і до кінця, Марі — єдиний щирий та

«справжній» персонаж у всій п'єсі. Вона наївна, безпосередня, часто робить помилки, але здатна на самопожертву і саме її щирість зрештою рятує Блеза.

Женев'єва — Коханка Клебера і дівчина Блеза. Гарна, темпераментна манекенниця, але дуже маніпулятивна дівчина, яка виграла всю авантюру з одруженням Блеза на багатій спадкоємиці. В світогляді дівчини на першому місці стоять гроші і вона робить все, щоб побільше їх заробити.

Лаура Карльє — Донька подружжя Карльє. Не дуже розумна і погано складена. Вічно голодна. Шукає чоловіка який підходив би їй фізично. Вона — дівчина на якій за планом Женев'єви має одружитися Блез, але поруч з тим є інструментом в отриманні титулу в руках батьків.

Сабіна Карльє — Дружина Клебера. Строга дружина бізнесмена. Вона намагається бути аристократкою, але при цьому порушує правила етикету. Не поважає чужі кордони. Вважає себе головною в сім'ї, але останнє рішення приймає все одно Клебер.

Клебер Карльє — Найбагатша людина Парижа, батько Лаури. Самовпевнений, дещо грубий, зациклений на грошах і статусі. Ним керує пристрасть, тому Карльє має декілька коханок. Клебер звик, що все можна купити і продати, але легко стає жертвою маніпуляцій, якщо мова йде про вигоду.

Пепіта — Яскрава, темпераментна іспанка, танцівниця. Коханка Клебера Вона не знає французької мови і розмовляє лише іспанською. Дуже меркантильна особа, може забути що сталося, якщо їй виписати чек із грошима.

2.2 Дійовий аналіз ролі

Запропоновані обставини появи Марі

Марі Мадлен Лейауанк, провела все своє свідоме життя в Плувенез-Моедеці. Її мама поїхала до Парижу і не повернулась. Через це Марі стала сиротою і її виховувала тітонька, яка була іспанкою. Тітка дівчини дуже

прагматична і сувора особа, і як тільки Марі виповнилось вісімнадцять років — відправила її в столицю працювати, але перед цим дала настанову не влаштовуватись до самотніх чоловіків. По приїзду Марі одразу влаштовується у бюро по найму. Дівчину направляють до різних людей, але ніхто її не наймає, бо «вони просили зовсім не те». Марі від безвихіддя погоджується працювати на самотнього чоловіка Блеза д'Амбріє. Приїжджає в центр Парижу. Приходить по адресі дзвонить в двері...

Надзавдання

«Домовимося ж на майбутнє називати цю головну, всеосяжну мету, що притягує до себе всі без винятку завдання, викликає творче самопочуття артисто-ролі, надзавданням твору письменника.» - пише К.С. Станіславський у своїй роботі «Робота актора над собою» [11, стор. 450].

«Актор повинен сам знаходити й любити надзавдання. Якщо ж на нього йому вказано іншими, необхідно провести надзавдання через себе й емоційно схвилюватися ним від власного людського почуття, власної особи. Тобто треба вміти зробити кожне надзавдання власним. Це означає знайти в ньому внутрішню сутність, споріднену з власною душею» [11, стор. 453].

Моє надзавдання — вийти заміж за Блеза; бути щасливою поруч з коханою людиною. Вперше я це відчула, коли впала йому на руки в першому акті. Мене раніше ніхто не тримав на руках і мені сподобалось відчуття захищеності поруч з ним. Впродовж першої дії я пізнаю душу Блеза і розумію, що він насправді хороша людина і закохуюсь в його внутрішній світ.

Наскрізна дія — це весь мій шлях, рішення та дії які ведуть до моєї мети (надзавдання). Моя наскрізна дія полягає у тому щоб показати Блезу як має виглядати справжнє кохання. Для цього я постійно допомагаю йому, віддаю останнє, продаю шіткі, готова позувати оголеною і взагалі ладна зробити все, щоб Блезу було добре і комфортно.

Сценічні задачі Марі

«Сценічні завдання визначаються дієсловом хотіти: хочу заспокоїти, хочу застерегти від хибного кроку, хочу подратувати, хочу помиритися, хочу

просити підтримки, хочу позичити гроші, хочу з'ясувати стосунки. Правильне сценічне завдання спонукає до дії для його виконання. Виконання завдання складається з трьох елементів:

з визначення мети — чого я хочу;

з дії — що я роблю для досягнення мети;

зі способу досягнення мети (так званого пристосування) — як я цю дію виконую» [7, стор. 8].

1 сцена: Вмовити Блеза найняти Марі

Блез побачивши Марі одразу каже дівчині, що він просив зовсім не те і відмовляє їй в працевлаштуванні. Марі ж в свою чергу як тільки побачила Блеза одразу закохується в нього

Дія (Що?): Переконати його надаючи доводи та факти, що підтверджують її працездатність.

Мета(Для чого?): Щоб він перестав звертати увагу на зовнішній вигляд дівчини і найняв її на роботу

Пристосування (Як?): Марі розповідаючи про свій досвід роботи випалює все як є, не уникаючи навіть неприємних деталей (лист від тітоньки). Використовує майже всю палітру емоцій таких як: плач, сором, відчай, радість. Марі трохи давить на жалість (коли розповідає про маму). Швидко підказує номер бюро за наймом і згадуючи, яка доля спіткала її маму на заробітках лякається, коли Блез каже їй роздягнутись.

2 сцена: Приготуватись до званого обіду

Блез через відсутність іншого метрдотеля і нестачі часу наймає Марі на випробувальний термін.

Дія (Що?): Виконання всіх вказівок Блеза

Мета(Для чого?): Щоб він на практиці побачив правдивість слів Марі і перестав сумніватись в її готовності до роботи.

Пристосування (Як?): Марі дуже радісно виконує все те, що каже Блез, але робить все так як звикла. (Вішає картину, при цьому вказує, що інша картина їй більше подобається . але через свою незграбність падає до нього в

руки, хоче постелити клейонку на стіл замість скатертини, відкриває двері, носить чеки. Ставить квіти вазу разом з папером, голосно говорить по телефону). Але, коли Блез вказує їй на помилки швидко виправляє їх. В ході цієї сцени приходить Женев'єва і Марі через свою допитливість підслуховує їх розмови.

3 сцена: Зірвати обід

У ході попередньої сцени Марі дізнається про аферу Женев'єви і що Блез — просто жертва її маніпуляцій

Дія (Що?): Виконати всі доручення.

Мета(Для чого?): Щоб не дати Блезу вплутатись в махінації Женев'єви і при цьому не втратити роботу.

Пристосування (Як?): Марі робить все те, що накаже їй Блез, але при цьому знаходить маленькі щілинки в його формулюванні (Вона звертається до Блеза просто по імені. Перед сімейством говорить, що йому телефонують жінки і що він винен їй гроші. Виносить початий торт, каву в каструлі, співає на кухні. Викриває брехню Блеза сказавши правду про те, що вона сирота)

4 сцена: Задобрити Блеза

Через поведінку Марі, Блез її звільняє . Марі відчуває провину за скоєне і питає чи дійсно він її звільняє Потім дзвонять в дзвінок Марі відкриваючи двері бачить , що принесли курку І в її голові виникає план.

Дія (Що?): Нагодувати Блеза

Мета(Для чого?): Щоб він став добрішим і відмовився від рішення звільняти її.

Пристосування (Як?): Марі виносить курку і бере з собою пляшку вина. Блез розуміє, що вона також голодна і пропонує їй поїсти і випити. Вони накидаються на їжу, наче не їли пів року , сміються і весело проводять час.

5 сцена: Допомогти Блезу вийти зі скрутного фінансового становища.

Марі, розуміючи які фінансові проблеми у Блеза, іде і продає щітки заробивши на цьому 25 тисяч. На радощах від цього, малює картину і коли

він приходить — ховає картину . При цьому Блез повертається до квартири, не продавши жодної щітки.

Дія (Що?): Віддати гроші Блезу.

Мета(Для чого?): Щоб вони і надалі жили під одним дахом і щоб Блез не звільняв Марі.

Пристосування (Як?): Марі спочатку обережно розповідає Блезу про продаж щіток, бо розуміє, що він може сердитись і в ході розмови входить в кураж і починає весело доносити інформацію. Віддає Блезу гроші той повертає їх назад і сповіщає те, що змушений повертатись до готельного номер.. Марі слухає Блеза, але їй на очі накатуються сльози. Вона розуміючи, що можливо це останній шанс сміливо пропонує Блезу поцілуватись

6 сцена: Перевірити чи не обманює її Блез.

Марі зібралася і виходить спитати Блеза чи дійсно їй іти. На що той каже дівчині, що вона ще потрібна і просить її позувати, коли вона дізнається, що це потрібно робити оголеною, то відмовляється, але Блез каже, що його доля в руках дівчини.

Дія (Що?): Змусити Блеза поклястися, що це не витівки і що він буде малювати Марі тільки для того, щоб не сісти до в'язниці.

Мета(Для чого?): Щоб позувати для мсьє Блезу

Пристосування (Як?): коли Марі дізнається, що Блезу потрібна оголена натурниця, вона ховає своє тіло за мольбертами. Голосно нагадує, що вона просто метрдотель і згадує тітоньку. Після зізнання Блеза у своїй проблемі Марі стає шкода його. І та жорстко вимагає Блеза, щоб він поклявся головою своєї матері. Блез клянеться і Марі сміливо іде до спальні, щоб роздягнутись.

7 сцена: Допомогти Блезу не сісти до в'язниці.

Дія (Що?): позувати Блезу і скинути шаль.

Мета(Для чого?): Щоб він намалював картину і не сів до в'язниці.

Пристосування (Як?): Марі, коли роздягнулась в спальні, почала сильно боятись , на що Блез дав їй шаль і вона несміло вийшла до нього.

Стала на диван і, трусячись від страху, знаходить приводи не скидати шаль, вигадуючи дивні умови. Коли Блез готує її до того, щоб почати малювати, вона починає собі подобатись, але при цьому стає ще застережливіше, бо помічає інший погляд Блеза на собі. Коли Марі нарешті вирішує скинути тканину — приходить сімейство Карльє. Марі швидко ховається в спальні.

8 сцена: позувати для Блеза

Марі, розуміючи, що її схованку розкрили і що Весілля Блеза і Лаури скасовано, виходить, щоб продовжити позувати. Блез стоїть засмучений.

Дія (Що?): позує для Блеза.

Мета(Для чого?): щоб закохати у себе Блеза.

Пристосування (Як?): Марі з почуттям провини виходить до Блеза і при цьому наголошує на тому, що замерзла і закуталась в його ковдру. З ентузіазмом стає на диван, щоб позувати. Блез закреслює картину. Марі з тривогою питає навіщо він це зробив, той розповідає про те, що в'язниця йому більше не загрожує, сідає до неї в ноги і починає гладити її по коліну. Марі не правильно розуміючи Блеза починає нервово сміятись і розуміє, що почуття взаємні і хоче піддатись їм, але той каже, що він випадково. На що Марі відкидає думки про почуття і різко дає Блезу ляпаса, щоб не піддатись спокусі.

9 сцена: ввести Женев'єву в оману їх стосунків з Блезом

Женев'єва приходить в квартиру, щоб позувати для Блеза і розпитує у Марі як у нього справи. Марі, в свою чергу, хвилюється за Блеза, через те, що він не обідав вдома і можливо, що у нього з'явилися нові неприємності.

Дія (Що?): Розповідає що сталося за ці дні

Мета(Для чого?): Щоб Женев'єва подумала, що між Марі і д'Амбріє щось є і відступила від Блеза.

Пристосування (Як?): Марі відповідає Женев'єві з тривогою і зі звинувачуючим тоном за Блеза, потім з соромом показує Женев'єві картину, яку Блез закреслив. Каже Женев'єві, що вона може роздягнутись в спальні і,

поки чекає, накинути шаль. Марі розповідає чесно, але гіперболізує всі події що стались, з натяком на романтичний зв'язок її з Блезом

10 сцена: Довести Блезу свою щирість в почуттях.

У квартиру по черзі приходять усі персонажі п'єси. Марі постійно підглядає за тим, що відбувається, для того, щоб допомогти йому в критичних ситуаціях.

Дія (Що?): допомагає Блезу. Зізнається в почуттях.

Мета(Для чого?): Щоб Блез нарешті зрозумів, що справжнє кохання набагато ближче, ніж він думає, і, щоб вийти за нього заміж.

Пристосування (Як?): Марі швидко помічає проблемну ситуацію, і ще швидше знаходить їй рішення. Коли Блез просить, щоб вона намалювала картини, Марі бере себе в руки і сміливо зізнається йому в коханні. Не дивлячись на те що їх перервали і вона не знає напевно чи взаємно це, продовжує з усім зусиллям і запалом допомагати Блезу. Коли Блез зізнається Марі у відповідь вона спочатку не розуміє про що він і з подивом спостерігає за ним, але потім дуже радіє словам парубка і вони дуже ніжно цілуються.

Зерно ролі. «Зерно» – це важливий елемент щодо розуміння сценічного образу, психіки героя, визначення його індивідуальності, пошуку елементів характерності тощо.

«Зерно ролі» є допоміжним елементом у вигадуванні образу. Існує певне заключення: зерно ролі + елементи характерності + провідне почуття героя = сценічний образ» [15, с. 156].

«Зерном» Марі є її щирість. Вона — єдина, хто справді кохає Блеза, не шукаючи у стосунках вигоди чи статусу. Протягом усієї п'єси Марі лише один раз вдається до брехні, коли говорить по телефону із тітонькою, але робить це настільки невміло, що складається враження, ніби вона це робить вперше. Марі відкрито висловлює свої думки і почуття та ніколи не приховує справжніх емоцій. Марі єдина, яка по-справжньому переживає за Блеза, і допомагає йому від чистого серця. І саме її віддане бажання допомогти, завжди

бути поруч та щирість, сподобались Блезу і витягнули його з афери Женев'єви.

Конфлікт п'єси

Конфлікт — боротьба двох ідей.

Основний конфлікт: Марі і всі інші персонажі

Ідея: Тільки завдяки чесності можна віднайти істинне кохання та здобути справжнє щастя і успіх. (Марі)(Блез)

Контр-ідея: Тільки шляхом афери і брехні можна досягти успіху і щастя в житті. (Хазяйка, Женев'єва, Клебер, Сабіна, Лаура, Іспанка, Блез)

Саме зіткнення цих ідей народжує головний конфлікт п'єси, який і поділяє всіх персонажів на дві сторони.

Прочитавши п'єсу можна зрозуміти, що абсолютно усі персонажі п'єси окрім Марі є фальшивими і брехливими людьми і тільки Блез в продовж п'єси трансформується і в кінці встає на сторону Марі викриваючи всю аферу.

Предмет конфлікту: Блез

Тип конфлікту: соціальний

Побічні конфлікти Марі:

Марі і Блез — Чи варто одружуватись без почуттів?

Марі і Женев'єва — Чи існує кохання без вигоди?

Марі і Лаура — Чи варто одружуватись тільки через фізичну оболонку?

Марі і Клебер — Чи можна купити кохання за гроші?

Внутрішні конфлікти Марі:

Внутрішній вид конфлікту — Конфлікт всередині людини (сам з собою).

- не слухати вказівки тітоньки і влаштуватись до самотнього мсьє чи послухати тітоньку, але натомість лишитись без роботи і повернутися в Плувенез-Моедек.

- витягти Блеза з афери і зіпсувати обід, чи зберегти роботу.

- позувати оголеною для Блеза, щоб той не потрапив до в'язниці, чи не зрадити принципам.

- збрехати тітоньці, щоб та не переживала, чи сказати правду.

- піддатися спокусі і віддатися Блезу , чи зберегти свою чистоту і невинність

Характеристика стосунків Марі Мадлен Лейауанк з іншими персонажами

Марі — єдиний персонаж п'єси, який не грає у подвійну гру. Вона така, яка є, і тому являється незручною для всіх інших персонажів. Перше враження у Блеза і Женев'єви від Марі однакове: дівчина з провінції, яка нічого не вміє і вона не підходить для того, аби справити гарне враження. Але потім їхні стосунки відрізняються. Блез помічає як Марі про нього турбується і допомагає в усьому, і тому щиро закохується в неї. А стосунки Женев'єви і Марі майже одразу будуються в конфлікті, цікаво, що ніхто з них не ворогує відкрито, але при цьому ми розуміємо, що вони не в захваті одна від одної. Марі не подобається в Женев'єві її ставлення до Блеза, і вона вважає, що та не варта його кохання. Женев'єви ж не подобається те, що Марі приносить дуже багато проблем у виконанні афери і по факту зриває її і забирає собі Блеза. Стосунки Марі з родиною Карльє, будуються не на повазі, як можна було подумати, а навпаки. Незважаючи на їх фінансовий статус, Марі спілкується з ними на рівних. Чим викликає здивування у них і розпад образу важливих гостей.

Характеристика Марі Мадлен Лейауанк та її стосунків з персонажами за допомогою цитат з п'єси:

Автор про Марі:

«Мила бретоночка»

«Перед ним стоїть вісімнадцятирічна дівчина з косами й в окулярах, у руках тримає валізу і сумку»

«Виходить, підстрибуючи, наче школярка»

«Блез оглядає Марі. На його обличчя повне відчаю.»

«Із кухні долинає голос Марі, яка наспівує марш.»

«Марі малює фарбами на полотні. На програвачі грає весела музика. Марі дуже розважає її заняття. У неї виходить щось схоже на абстрактний живопис»

Марі про себе:

«Щоразу одне й те саме! Куди б я не приходила, мені кажуть: «Але ж ми просили зовсім інше!» Ніколи мені не влаштуватися на роботу».

«Я з Плувенез-Моєдека».

«Якщо я не знайду місця, мені доведеться повернутися в Плувенез. Тітонька свариться, що я не заробляю, і вона мене годує, а я нічого не роблю... Але ж я не сиджу склавши руки!»

«Я надто маленька для цього цвяха.»

«Інколи я уявляю себе казковою принцесою.»

«Справа в тому, що я зблизька не бачу»

«У Плувенезі, щойно тітонька знаходила пляму, вона мені одразу казала...»

«Мсьє, я кругла сирота!»

«Але я так погано малюю!»

«Просто смішно, якби вас хтось почув, подумав би, що я набита дурепа!»

«Блез. Її так чи інакше доведеться скинути, замовник хоче бачити груди.

Марі. Мушу чесно попередити мосьє, що у мене їх небагато.»

«Ходила до школи і допомагала тітоньці по господарству»

«Це мій дядько, брат моєї матері, теж Лейауанк, був бретонцем»

«І потім, між нами, не така вже вона й гарна! Як я шкодую, що тоді не зняла шаль! Побачили б різницю!»

Блез про Марі:

«Ви, мабуть, із села?»

«... , але в мене немає часу вас навчати. Я змушений зателефонувати в бюро і повідомити, що я просив зовсім не те!»

«У вас ще все попереду!»

«... Так, вона дуже мила, я нічого не кажу, але... Так-так, цю частину свого життя вона мені вже розповіла...»

«Вашої думки ніхто не запитує!»

«Їй одній весело!»

«Нема чого сміятися, мені не до жартів! Оскільки ви нічого не вмієте, я змушений навчати вас із самих азів.» «Це дочка моєї куховарки, вона трохи не при собі... До того ж, приголомшена тим, що мати ошпарилася... Але, зрештою, це щастя, що вона є, інакше мені довелося б приймати вас самому.»

«Прошу вибачити її! Вона ще нічого не вміє»

«Ви збожеволіли, нещасна! У вас галюцинації?»

«Вибачте її, вона трохи не при собі, не завжди розуміє, що каже...»

«...і я попросив цю дурепу позичити мені кілька сотень...»

«У Парижі забагато чоловіків, одиноких як палець, – як, втім, і у всіх великих містах, – і це небезпечно для такої дівчини, як ви.»

«... Це не складно, ви просто станете переді мною, і я напишу з вас картину.

Марі. І ви думаєте, це буде добре?

Блез. Завчасно сказати не можу, але спробувати варто.

Марі. Якщо вам так хочеться, я з радістю.»

Блез. Не те щоб мені цього дуже хотілося, скажу навіть, мені цього зовсім не хочеться, але це — замовлення.»

«Не думайте про тітку, ви вже в тому віці, коли повинні самостійно приймати рішення.»

«Моя доля у ваших руках... Якщо можна так висловитися.»

«Невже ви серйозно слухаєте, що говорить прислуга?»

Женев'єва про Марі

«Це просто комедія!»

«Не сказала б, що це ідеальний тип покоївки!» «Послухайте, дівчинко, я вам зараз децю поясню... Нехай це вас не шокує... Розумієте, щоб намалювати картину, художникам зазвичай потрібні моделі, і для цього...»

Марі про Блеза:

«Мсьє Блез, ви дуже смішна людина!»

« Спробуй вас зрозумій!»

«Вірю вам, мсьє, але ніколи в житті не наважусь перед вами роздягатись.»

«Таких лікарів, як ви, я ще не зустрічала...»

«Я для вас що завгодно зроблю, але не це!»

«Я знаю, що ви добрий!»

«Бідний мсьє!»

Марі про тітоньку:

«Тітонька каже, що Париж дуже небезпечне місто, і вона боїться, що я виходитиму з дому ввечері»

«Тітонька свариться, що я не заробляю, і вона мене годує, а я нічого не роблю...»

«Блез (з жалем). Ваша тітка з вами погано поводитьсья?»

Марі. Не те щоб погано, але»

«(Марі повертається із сумкою, з якої починає діставати безліч різних речей, у тому числі фотографію.)

Марі. Ось моя тітка, як вона вам подобається?»

«Тітонька каже — досить хвилинної слабкості!»

«Тітка забрала... І ще пару ляпасів мені відважила.»

Марі про Женев'єву:

«Це ваша наречена?»

«Яка гарна у мадам білизна!»

«Як мадам забажєє! (Виходить і за спиною Женев'єви показує їй язик.)»

Марі про Лауру:

«Невже ви одружитесь з мадемуазель Карльє? Вона ж кругла дурепа! І потім, між нами, не така вже вона й гарна. Як я шкодую, що тоді не зняла шаль! Побачили б різницю!»

РОЗДІЛ 3

ТВОРЧИЙ ЗАДУМ ОБРАЗУ ТА ЙОГО СЦЕНІЧНЕ ВТІЛЕННЯ

3.1 Творчий задум образу Марі

Після першого прочитання п'єси «Блез» я одразу відчула внутрішній зв'язок із Марі. У нас з нею є спільні риси в характері, такі як: безпосередність, наївність і відданість тим, кого любиш.

Вона здалася мені не просто дівчиною з села, а дуже кмітливою та спостережливою. Марі просто звикла до інших правил, тому спочатку припускалася помилок, але дуже швидко їх виправляла.

Головні риси моєї героїні, які я хотіла передати:

Розум та гнучкість. Марі миттєво знаходить вихід із будь-якої ситуації. У неї є природне відчуття краси та художній смак, який вона розвиває протягом усієї п'єси.

Світло та щирість. Мені було важливо, щоб на фоні інших персонажів, Марі буквально сяяла. Вона дуже світла і життєрадісна людина, яка готова віддати останнє тим, кого любить.

Емоційність. Клод Маньє наголошує, що Марі дуже емоційна і може розплакатися, а вже за мить зібратися і рішуче відстоювати свою думку. Цю щиру зміну станів мені було цікаво втілити на сцені.

Безкорисливість. Марі робить все, щоб допомогти Блезу без задньої думки. Вона не хоче нічого взамін, тільки, щоб Блез звернув на неї увагу. Вона працює без зарплати і каже, що може почекати виплату, поки Місьє не буде фінансово стабільним. При цьому, ще позичаючи йому власні кошти. Це риса, яка описує Марі, як дуже світлу і добру людину

У цій ролі я прагнула поєднати життєрадісність і безпосередність із внутрішньою силою. Марі доводить, що навіть у світі брехні можна досягти успіху, якщо залишатися собою.

«Роман життя» Марі

Марі народилася у Франції в селі Плувенез-Моєдек. Її мама якось поїхала до Парижу на заробітки і повернулася вагітною. При пологах вона померла, лишивши Марі на виховання своєму братові Густаву та його дружині. Тітка не бажаючи такої ж долі Марі, як в її матері була дуже строгою та категоричною в своїх поглядах. Вона не дозволяла Марі наносити макіяж, гуляти допізна і могла вдарити племінницю. Не дивлячись на це, Марі дуже любить та цінує свою тітоньку. Так як тітка у неї була іспанкою, Марі вже змалечку знала бездоганно дві мови: французьку і іспанську. Марі, як і інші діти, ходила до школи і отримала атестат. Вона майже ніколи не сиділа на місці і допомагала по господарству. Марі існувала в своєму маленькому світі, мала подругу Одилію, тітоньку, яка за неї турбується, домашні обов'язки. Проте, після досягнення вісімнадцяти, її життя кардинально змінюється. Тітонька відправляє Марі на заробітки в Париж, бо якось треба заробляти на життя, а в Плувенез-Моєдеці робота є тільки на щітковій фабриці, давши при цьому настанову не влаштовуватись до самотніх чоловіків, лист, який вона має вручити тому, хто візьме її на роботу і гроші на перший час.

Приїхавши до Парижу, Марі була дуже вражена великим містом, їй дуже все цікаво і вона вирішує лишитись тут назавжди. На radoщах купує собі помаду і пудру. Одразу ж іде в бюро по найму, лишає свої дані і розповідає історію про своє життя і те, що їй не можна влаштовуватись до самотніх чоловіків. Ті записують її в базу даних і направляють по різних квартирах, як прислугу для чорної роботи. Вона обходить багато квартир, але через свій зовнішній вигляд їй не вдається влаштуватись ні до кого. Так проходить декілька днів, її ніхто не бере до себе. У Марі лишилось всього 319 франків, якщо вона зараз не знайде роботу, їй треба буде повертатися назад в Плувенез-Моєдек і розчарувати тітоньку. Тому вона від безвихіддя порушує настанову і іде влаштовуватись до самотнього мсьє Блеза д'Амбріє.

Це рішення стає вирішальним для життя Марі, бо не, дивлячись на всі перешкоди, які вона пройшла за час роботи разом з ним, Марі вперше відчула

себе коханою і потрібною. Пройшовши всі складнощі разом з Блезом, він помітив ставлення Марі до нього. Освідчився їй. І вони разом поїхали в Плувеннз-Моєдек просити благословіння у тітоньки .

3.3 Сценічне втілення образу Женев'єви

Вистава «Блез» Клода Маньє вперше була втілена на сцені Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Режисура — наш майстер і, за сумісництвом, професор кафедри режисури та акторської майстерності імені народної артистки України Лариси Хоролець, народний артист України Віктор Сергійович Гирич.

Пристосування

«Пристосування - ми надалі будемо називати як внутрішні, так і зовнішні хитрощі, за допомогою яких люди прилаштовуються один до одного при спілкуванні і допомагають впливу на об'єкт » [11, с. 33].

На внутрішні пристосування Марі впливає її дитинство. А саме те, де вона народилась і провела все своє життя — село Плувенез-Моєдек. Це впливає на її світосприйняття і ставлення до оточуючих. Вона до всіх відкрита і не приховує своїх емоцій. Марі є сміхотункою, це ми можемо підмітити в сценах з Блезом. Коли він намагався знайти образ відомого художника. Мені на першому етапі роботи, було важко сміятися насправді, тому, що дії мого партнера не викликали у мене сміху. Тоді я поставилася до цього технічно і почала шукати яким саме сміхом може сміятись Марі. І саме мої спроби реалізувати це і спровокували мене на сміх . На початку, цього було достатньо, але потім в ході роботи, я зрозуміла, що ця моя дія є поверхневою і я почала шукати, щось смішне в партнері і згадувати кумедні ситуації, які відбувались з його участю. На пристосування Марі ще дуже впливає її костюм. Вона вдягнена доволі закрито, а саме спідниця в підлогу, кардиган, закрита блуза і легенькі туфлі з маленьким каблучком. Саме тоді, коли я вперше вдягнула костюм, почала ходити і поводитись як Марі, вона не хизується своїм тілом і ладна була б взагалі його не показувати. А взуття надало моїй персонажці

легку ходу. Пишучи про фізичні пристосування, не можна пропустити те, що коли Марі по-справжньому радіє вона ходить підстрибуючи і це неможливо було б зробити в кирзових чоботях. Марі поводить розкуто і робить те, що вважає за потрібне і що веде її до надзавдання. Вона довго не думає, що сказати, а одразу випалює те, що у неї на думці. На початку п'єси я зробила Марі трохи незграбною, вона вічно через щось перечіпляється. І в ході вистави вона, у моєму виконанні, ставала більш зібраною і обережною, що і вказує на розвиток мого персонажа.

Словесна дія

Костянтин Станіславський завжди надавав слову на сцені першочергового значення, вважаючи словесну дію головним інструментом реалізації авторської думки. Він стверджував, що на сцені слово має виникати природно, як і в житті, будучи невіддільним від інтелектуальної, емоційної та фізичної сфери людини [10, с. 15].

У роботі над роллю Марі в комедії «Блез» Клода Маньє словесна дія підпорядковується законам жанру, який диктує високий темп, динаміку та відсутність затяжних пауз. Марі нагадує «дзвіночок»: вона постійно перебуває в русі та розмові, навіть якщо іншим персонажам це не цікаво.

«Марі. Це як у кіно. Ви бачили «Техаського наїзника»?»

Блез. Ні, але якщо він іде десь неподалік...

Марі. Інколи я уявляю себе казковою принцесою.

Блез. Про це ми з вами поговоримо іншим разом»

Її мовлення позбавлене складних підтекстів, оскільки героїня діє максимально щиро та відкрито. Вона нічого не приховує і каже все напругу, що підтверджується її зізнанням про почуття:

«І з кожним днем усе краще й краще... І настільки, що я навіть не знаю — а може, це вже кохання!».

Органічна нездатність Марі до брехні особливо яскраво виявляється у епізоді телефонної розмови з тітонькою. Намагаючись підігравати Блезу та вигадувати відповіді на ходу, вона робить це дуже невпевнено і невміло. Її

словесна дія в цей момент стає плутаною, оскільки вона не встигає за жестами Блеза та смішно інтерпретує його підказки. Наприклад, намагаючись пояснити професію Блеза, вона спочатку каже, що він вишиває, а потім видає абсурдну фразу: «*Великий бізнесмен-контролер!*». Таким чином, словесна дія Марі повністю відображає її характер — вона є найбільш світлим та безпосереднім персонажем п'єси, чиє слово завжди збігається з внутрішнім станом.

ВИСНОВКИ

Завершивши роботу над роллю Марі у виставі «Блез», я можу підбити такі підсумки:

1. **Вивчила автора:** Я розібралася у творчості Клода Маньє та зрозуміла, які теми були для нього важливими. Це допомогло нам із майстром зробити виставу сучасною та зрозумілою сьогодні.

2. **Розібрала п'єсу:** Я проаналізувала як побудована п'єса та описала це в теоретичній частині роботи.

3. **Опанувала жанр:** Я глибше дізналася, що таке «комедія положень» і як акторові працювати в такому гострому та швидкому жанрі.

4. **Знайшла логіку героїні:** Я визначила головну мету Марі та її лінію поведінки (наскрізну дію), що детально описала у другому розділі.

5. **Розкрила характер через стосунки:** Я зрозуміла як Марі взаємодіє з іншими. Саме її щирість на фоні фальші інших героїв допомагає глядачеві побачити головний конфлікт історії.

6. **Втілила образ на сцені:** Я працювала над голосом, рухами та внутрішнім станом Марі. На мою думку, мені вдалося показати її розвиток: як вона перетворюється з простої дівчини на впевнену в собі жінку.

Ця роль стала для мене справжнім викликом і школою. Я навчилася працювати у швидкому темпі комедії, не втрачаючи при цьому справжніх почуттів і глибини. Вважаю, що з усіма завданнями я впоралася, а цей досвід дуже знадобиться мені в майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Adler Stella. The Art of Acting. New York : Applause Books, 2000.
2. Claude Magnier (1920-1983) - BnF Data.: веб-сайт. URL: https://data.bnf.fr/fr/14659484/claude_magnier/
(дата звернення — 03.04.2026).
3. Les Archives du Spectacle. Claude Magnier : carrière et créations. (Театральний архів). вебсайт.URL: <https://lesarchivesduspectacle.net/p/63276-Dominique-Favre-Bulle>
(дата звернення — 03.04.2026).
4. Théâtres Parisiens Associés. Biographie de Claude Magnier. (Асоціація театрів Парижа). : веб-сайт. URL <https://tpa.fr/acteurs-theatre/magnier-claude-2918.html>
(дата звернення — 03.04.2026).
5. Брехт Б. Про мистецтво театру. Київ : Мистецтво, 1977. 514 с.
6. Вовкун В. В. Паралельні монологи : навч. посіб. Київ : НАКККіМ, 2015. 192 с.
7. Зайцев В. П. Майстерність артиста і ведучого: навч. посібник. Київ: НАКККіМ, 2016. 234 с
8. Захава Б., Міронов К. Робота режисера; пер. з рос. М. Дібровенка; ред. Гр. Портнов. Харків : Мистецтво, 1937. 94 с.
9. Клод Маньє «Блез» 1959р.
- 10.Кнебель М. Й. Про дієвий аналіз п'єси і ролі / пер. з рос. Є. Стародиної. Львів, 2020. 92 с.
- 11.Константин Станіславський. Робота актора над собою / Факсимільне видання. — Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2015.
- 12.Курбас Л. Березіль. Дніпро, 1988. 518 с.
- 13.Лесь Курбас . Філософія театру . Харків-Київ: Основи 2022
- 14.Чаббак І., Техніка актора: 12 кроків до успіху. Секрети Голівуду, США, 2013

15.Якимов Д. О. До визначення терміну «Зерно ролі». Соціально-гуманітарний вісник веб-сайт.

URL:file:///C:/Users/fire/Downloads/sochumj_2018_18-19_48.pdf

(дата звернення 20.04.2026).

ДОДАТКИ

Додаток 1.

Світлини з вистави в НАКККіМ

Додаток 3.
Світлини з репетиції в НАКККіМ

